

tek. Ez utóbbi sírok már a templom pusztulása (1680-as évek) utáni évtizedekre datálhatók.

SIMONYI ERIKA

96. Felsőzsolca, Vár-domb

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) B, Sza, Á

2001. augusztus 27. és szeptember 14. között a Vár-domb Ny-i részén egy 10×20 m nagyságú területet tártunk fel. Ez idő alatt kibontottunk 43 késő bronzkori urnasírt és egy Árpád-kori szabadban álló kemencét. Feltártunk még néhány – két ház és három gödör – késő császárkorra keltezhető objektumot, melyekből nagy mennyiségű, kézzel formázott edénytöredék, terra sigillata töredékek, vörös anyagú, gyorskorongon formált tálak és bronzveretek kerültek elő.

SIMONYI ERIKA

97. Fonyód, Sándor utca 26.

(Somogy megye) Rő, H, Á

2000. november 27-én történt előzetes bejelentés nyomán a telken lakóházépítést megelőző földmunkára került sor. Ennek során egy addig ismeretlen korú temető csontvázaradványai kerültek elő. December 4-én leletmentést folytattunk. Folyamatos kiszállások és helyszínelések után 2001. április 23-án megkezdtük a kutatást a rendkívül nehéz terepen. A terület erősen sérült volt a többszörösen lefolytatott dózerolás, valamint földmunka miatt. Az 1970-es években végzett kocsma építkezése során is találhattak csontvázakat, amelyek bejelentés nélkül maradtak.

A nagyarányú helyi támogatással (2,5–3 millió Ft) elvégzett kutatómunkánk bizonyította, hogy a domb már a római korban (Kr. u. 4. század) lakott volt. Szürke korsó, sárgás tálka peremtöredéke, terra sigillata-jellegű töredék. Az enyhe lejtésű domb tetején és a Ny-i domboldalon is ledózerolták ezt a telepet, amelyre már rátemették egy későbbi temető Ny–K-i tájolású, nagyobb részben melléklet nélküli sírjait.

A viszonylag ép sírok a domb D-i szélén maradtak meg, valamint a Ny-i, az építkezések által alig sértett peremrészénél. Ez azt jelenti, hogy gyakorlatilag a kutatás során az alsó sírsorokat találtuk meg. A dombtetőn egy ásónyomnyira, míg a széleken 1 m-es mélységben kerültek elő. Rendkívül kemény, sárga agyagban voltak a sírok, és javarészt nem maradtak meg a sírfoltok. Éppen ezért teraszokra épülő szelvényssorral kutattuk végig a területet. Az előkerült 54 sír 9 sírsorra tagolódott.

Nagyobb létszámú és hosszabb ideig használt temetőről van szó, amely valószínűleg a teljes dombot betöltötte (lásd 7502/3., 7503., 7504/2., 7505/2., 7505/1., 7501/1., 7501/2., 7478., 7622/15. hrsz.). A sírsorok párhuzamosan húzódtak, bennük a Ny–K tájolású sírokkal. Sem koporsó, sem körben kőpakolást vagy téglanyomokat nem találtunk.

Több felnőtt korú, általában női csontváz mellett gyermek vagy serdülő korú csontváz maradványai is voltak. Ezek családi temetkezések lehettek. Több sírnál mind a két kart, vagy helyenként csak az egyiket, a deréknál keresztben helyezték el. Egymásra történő temetkezések a D-i részen (25. sírra a 29. sír), és a Ny-i részen (33. sírra a 43. sír) maradtak meg. Úgy tűnik, hogy a bolygatott és részben kirabolt sírokba egy szegény népesség temetkezett a 9–10. században.

Kilenc sírban találtunk mellékletet: bronzgyűrűk, bronzkarperec, vaskés, S-végű hajkarikák, különböző típusú gyöngyök, ezüst hajkarika (9–11. század). A 14. számú sírtól (koponyától) 3 m-re Ny-ra, és derékszögben É-ra ugyancsak 3 m-re egy földbe ástott korsó került elő. (A válltól fölfelé elvitte a dózerolás.) A római (4. századi) korsó közelében, tőle ÉK-re 3 m-re egy kutya-csontváz, míg a 14. sírtól (a lábtól) 3 m-re egy agyaras disznó csontmaradványát találtuk.

Ásatási területünk D-i szélén, a kerítés mellett, a kisajátítási kő közelében egy piros, vastag, nagyobb méretű és egy kisebb, vékony, hullámvonalas római kerámiát találtunk.

A dombtetőn feltárt temetőrész mellett húzott 50 cm széles és 1 m mély, É–D-i kutatóárok üres volt, ami azt bizonyította, hogy csupán a legalsó sírsorok maradtak meg. Munkánkat április 30-án fejeztük be.

A leletmentő ásatásunk során előkerült 54 síros 9–11. századi temetőrész átnyúlik a kerítéseken túl minden irányban a domb további területére.

Tekintettel arra, hogy Fonyódon egyedülálló módon két köznépi temető sírmaradványai is előkerültek 1 km-es körzetben, mindenképpen szükségesnek látszik a Sándor utcai 26-os domb még megmaradt további temetőrészeinek végleges levédése.

MAGYAR KÁLMÁN

98. Füzér, Vár

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) Kk, Kú

Befejeztük az É-i palotaszárny pincehelyiségeinek feltárását a vár pusztulását megelőző, 17. századi járószintig. A szárny korábban már részben feltárt Ny-i elemében, melyet a források alapján a Malompincével azonosíthatnak, igen kevés, döntően 17. századi leletanyag került elő a földes járószintet fedő, közel 3 m vastag köves omladékból. A szomszédos Kispincével közvetlen összeköttetésben nem álló téglalap alaprajzú pince bejárata a D-i fal tengelyében nyílt, de az ajtó szárkövei már hiányoztak. A DNy-i sarokban megtaláltuk a pince felett volt helyiség kandallójának ide zuhant élszedett, negyedköríves konzoljait. Újabb bizonyítékokat szereztünk arról, hogy mind a Malompince, mind pedig a felette állt egykori helyiség fafödemes volt.

A Malompincével Ny felől szomszédos Kispince utolsó járószintjét már korábban átvágtuk két kutatóárokmal. Idén a K–Ny-i irányú kutatóárok eddig fel nem